

Jubilál az Univer

Szövetkezet 1988 november 23

„Ha több van a konyhán, a tagságnak is több jut

— Le meri írni, amit most hallani fog?

— Mire gondolsz, János bácsi?

— Mondja ki végre már valaki, hogy a háború előtt a Hangya szövetkezet nem kizsákmányoló szervezet volt, hanem az áfészek elődje.

— De hiszen akkor tíz esztendő múlva százévesek lesznek a fogyasztási szövetkezetek — szolt közbe egy idős asszony.

— Ugy bizony! Mert a Hangya komoly gazdaszövetség volt, még műtrágyát, vetőmagot is hitellezett a termelőknek. Mit tudnak erről a mai fiatalok, középvezetők, a harminc-négyven évesek?

Nehéz is lenne vitatkozni id. Tóth Jánossal, aki ma holnap belép a nyolcadik ikszbe, s azon ma még élő kevesek egyike, akik negyven évvel ezelőtt megalakították a kecskeméti földműves-szövetkezetet.

A helyszín pedig, ahol János bácsi szavai sokszemközt elhangzottak, az Univer Áfész színvonalas Tölgyfa fogadója Tóserdőn. Itt tartotta ünnepi fórumát a szövetkezet a jubileum alkalmából.

Sokan eljöttek erre az eseményre: alapító tagok, társadalmi tisztségviselők, községek tanácsai és pártvezetők. A vendégek között ott volt dr. Szlamenický István, az MSZMP KB tagja, a Szóvosz főtájtára, Erdélyi Ignác, a megyei szövetség főtájtára és Pétervári János, a meszőv elnöke.

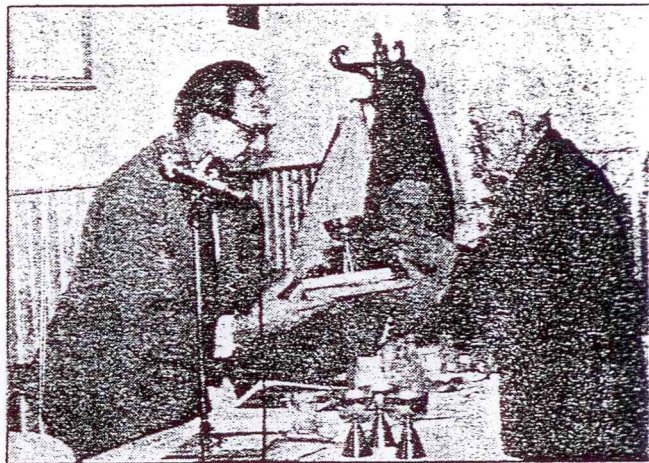
Az Univer eredményeit országosan is számon tartják. Tavaly 2 milliárdos árbevételt és 90 millió forint nyereséget könyvtettek el, saját vagyonuk 400 millió forint, a taglétszám túlszámolja a tizennégyezret. Ezekről az eredményekről is beszélt rövid visszatekintőjében Szarka Balázs elnök, kiemelve, hogy mérföldkő volt az országos hírnévnek örvendő

szövetkezet történetében 1976, amikor az orgoványi, kerek-egyházi és lakiteiki áfész egyesült a kecskemétiével.

Megható percek voltak a délutánnak, amikor idős alapító tagokat köszöntöttek és tüntettek ki, köztük a már említett id. Tóth Jánost. S hogy mennyire vannak tanulságai a múltnak, arra éppen a Szóvosz főtájtára mutatott rá, aki jelezte: nem ünnepi beszédet akar mondani, hanem hangosan gondolkodni, töprengeni az univeresekkel arról, mit is üzen a múlt a mának, s milyen irányt vegyen a mozgalom székere. Szavaiából kiderült, bizony a Hangyától is lehet tanulni, nem is keveset. Bármilyen irányba is halad az élet Magyarországon, a szövetkezeti mozgalom talpon fog maradni. Am ahhoz, hogy a mozgalom székere nagyobb sebességre kapcsoljon, növelni kell a szövetkezetek döntési szabadságát, önállóságát, a tagcentrikusságot.

A vállalkozási formák gyarapodása hozzásegítheti a szövetkezeteket ahhoz, hogy „több legyen a konyhán. S ha így van, akkor a tagoknak is több jut.”

A főtájtár szavaira élénken reagáltak a jelenlévők, különösen a szövetkezetpolitika megújításának lehetőségeiről érdeklődtek. Piukovics Miklós, a szövetkezetpolitikai munkabizottság elnöke szolt az önkormányzat kérdéseiről. A munkabizottságnak az a véleménye, hogy a tag tulajdonosi helyzetét az anyagi érdekeltség mértéke, színvonala határozza meg. Ez pedig jelenleg abban fejeződik ki, hogy mennyi osztalék, részesedés jár tőkéje után és milyen kedvezményt kap. Az áfész taglétszáma közel 14.500. Am ehhez képest túl magas a csaknem kilencezer passzív tag, akik csupán 300 forintos alap-

Szarka Balázs elnök átadja a kitüntetést id. Tóth János főtájtárnak.

részjeggyel rendelkeznek. A gyenge anyagi kötődés érezhető a tagság nagyobb részénél abban, is, hogy nem tesznek eleget az egyébként tagsági viszonytal vállalt kötelezettségüknek, a részközgyűlésen való megjelenésnek. Kis részük még a vásárlási visszatérítést sem veszi fel. Elhangzott az a javaslat, hogy 1990-től a részjegy összegét 500 forintba emeljék. Az is növelné a tagsági kötődést, ha több lenne az árenda- és vásárlási felárat adna azoknak a tagoknak, akik szerződésre termelnek és leadnak árut a szövetkezetnek.

A munkabizottság vitaanyaga felvázolta az Univer szövetkezetpolitikájának megújítását. Erre hivatkozva kérte fel Szarka Balázs, az áfész elnöke a működési körzetükben lévő 12 község politikai és tanácsai vezetőit, vállaltan rész a sajátos szövetkezeti forma kidolgozásában.

A fórumot követő baráti beszélgetésen éppen az egyik

kitüntetett alapító tag, id. János kérdezte meg az id. Tóth Jánostól, hogyan látja a szövetkezet jövőjét? Szarka Balázs fejtette: nagy az előrelépés, mert központi a hogy a fogyasztást visszafogni, az áfész viszont akkor tud megélni, ha forgalmát, s a termékei jövőben olyan üzletpályára kell, amely koncentrálni áfész erejét. A szétszórtakat ahol lehet, beviszi helyre, a meglévő üzletpályát jobban kihasználják, így jobban lesz a hatékonyság. De azért — mint ahogyan gyönyörűen felújított, az új külföldi turisták fókuszára is alkalmas Tölgyfa dő bizonyítja —, a beraktaról sem mondanak többet, továbbfejlesztik az ipart, a vállalkozásokat: a b piac mellett meghódítják a külföldet. Az elnöknek meztelenség: ha megbirkóznak a feladatokkal, akkor Univernek ígéretes jövője van.